

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46556
Nom: Processos de separació avançats
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 7,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2261 - Màster Universitari en Enginyeria Química	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2261 - Màster Universitari en Enginyeria Química	Processos de separació avançats	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

LORAS GIMENEZ SONIA

CERISUELO FERRIOLS JOSEP PASQUAL

LLADOSA LOPEZ ESTELA

RESUM

L'assignatura Processos de Separació Avançats forma part del mòdul **Enginyeria de Processos i Producte**, l'objectiu general del qual és que l'alumnat adquireixi els principis bàsics de l'enginyeria química per a la seua posterior aplicació al disseny i anàlisi del funcionament dels reactors químics i dels diferents tipus d'operacions bàsiques de la indústria de procés. És una assignatura obligatòria de caràcter semestral que s'imparteix en la titulació de **Màster en Enginyeria Química** durant el segon semestre. En el pla d'estudis de la Universitat de València consta d'un total de 7,5 crèdits ECTS. L'assignatura s'imparteix íntegrament en castellà.

Amb aquesta assignatura es pretén que l'alumnat apliqui els principis bàsics de l'enginyeria química al disseny i anàlisi del funcionament de diferents processos de separació que, per les seues característiques i el seu grau d'aplicació o desenvolupament en la Indústria de Procés Químic, no formen part dels continguts curriculars de la titulació de Grau, però el coneixement del qual resulta cada vegada més important: destil·lació multicomponent, operacions amb membranes i extracció amb fluids supercrítics.

L'assignatura s'estructura en tres unitats temàtiques. La primera unitat s'inicia amb l'estudi de l'equilibri líquid-vapor de mescles multicomponents, estimació amb models termodinàmics i representació gràfica mitjançant diferents tipus de diagrames, com a pas previ per a abordar el disseny d'unitats de destil·lació de mescles multicomponents i de processos de destil·lació no convencionals. L'enfocament de l'assignatura és eminentment pràctic i aplicat als càlculs que es realitzen en el disseny i anàlisi de processos de separació. La part pràctica de la primera unitat es recolza en l'ús de programes comercials per a la simulació dels processos que en ell es descriuen. La segona unitat temàtica està dedicada a l'estudi de les operacions de separació amb membranes: fonaments de les operacions amb membranes i aplicacions, així com els mètodes de càlcul i el disseny dels equips corresponents (osmosi inversa, ultrafiltració, permeació de gasos, pervaporació, diàlisi). En la tercera unitat, partint de l'estudi dels fonaments teòrics de les propietats físico-químiques dels fluids supercrítics, s'analitzen les bases de l'extracció amb fluids supercrítics.

Els continguts de l'assignatura són: **Models termodinàmics no ideals. Destil·lació amb oscil·lació de pressió. Destil·lacions multicomponents: extractiva i azeotròpica. Operacions de separació amb membranes. Extracció amb fluids supercrítics.**

Resultats d'aprenentatge de la memòria verificada (RD1393/2007): Conèixer i ser capaç d'aplicar els models termodinàmics a la determinació de l'equilibri líquidvapor de mescles multicomponents. Ser capaç de seleccionar adequadament el model termodinàmic en funció del tipus de mescla a separar per a poder obtenir resultats fiables en el disseny i simulació del procés de separació. Ser capaç d'utilitzar els mapes de corbes de residu i diagrames pseudobinaris per a planificar seqüències de columnes per a operacions de destil·lació extractiva i/o azeotròpica. Conèixer i adquirir habilitat en el maneig de simuladors per al disseny rigorós i optimització de columnes de rectificació de mescles multicomponents, així com per a la determinació de l'equilibri entre fases d'aquestes mescles. Conèixer els processos de separació amb membranes i la seua classificació en funció de la força impulsora i ser capaç de seleccionar el més adequat segons l'aplicació requerida. Conèixer les membranes sintètiques, la seua classificació en funció de la seua naturalesa química i estructura, i les propietats dels materials emprats en la seua fabricació, i ser capaç de seleccionar la més adequada segons l'aplicació requerida. Conèixer els mòduls de membranes i la seua classificació en funció de la seua geometria, tipus de flux i configuració múltiple. Ser capaç de seleccionar el més adequat segons l'aplicació requerida. Conèixer els models del transport d'espècies a través de les membranes, i els fenòmens relacionats: polarització per concentració, formació de capa de gel i dipòsit de tortó, així com saber aplicar-los al disseny d'equips de les principals operacions de separació amb membranes: Osmosi inversa, Ultrafiltració, Permeació de gasos, Pervaporació i Diàlisi. Conèixer l'extracció amb fluids supercrítics, els seus fonaments, aplicacions industrials i models teòrics per al disseny d'equips.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

L'alumnat en possessió del Grau en Enginyeria Química no necessita cap requisit addicional. L'alumnat provinent d'altres titulacions seria convenient que comptés amb les següents competències:

- -Posseir coneixements elementals de Termodinàmica de fases.-
- Estar familiaritzat amb les lleis de conservació, el plantejament i resolució de balanços i els conceptes d'operació bàsica o unitària i de procés de transport.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Adaptar-se als canvis, sent capaç d'aplicar tecnologies noves i avançades i altres progressos rellevants, amb iniciativa i esperit emprenedor

Aplicar coneixements de matemàtiques, física, química, biologia i altres ciències naturals, obtinguts per mitjà d'estudi, experiència, i pràctica, amb raonament crític per a establir solucions viables econòmicament a problemes tècnics

Capacitat per a aplicar el mètode científic i els principis de l'enginyeria i economia, per a formular i resoldre problemes complexos en processos, equips, instal·lacions i servicis, en els que la matèria experimente canvis en la seua composició, estat o contingut energètic, característics de la indústria química i d'altres sectors relacionats entre els que es troben el farmacèutic, biotecnològic, materials, energètic, alimentari o mediambiental

Concebre, projectar, calcular, i dissenyar processos, equips, instal·lacions industrials i servicis, en l'àmbit de l'enginyeria química i sectors industrials relacionats, en termes de qualitat, seguretat, economia, ús racional i eficient dels recursos naturals i conservació del medi ambient

Conceptualitzar models d'enginyeria, aplicar mètodes innovadors en la resolució de problemes i aplicacions informàtiques adequades, per al disseny, simulació, optimització i control de processos i sistemes.

Dissenyar productes, processos, sistemes i servicis de la indústria química, així com l'optimització d'altres ja desenvolupats, prenent com a base tecnològica les diverses àrees de l'enginyeria química, comprensives de processos i fenòmens de transport, operacions de separació i enginyeria de les reaccions químiques, nuclears, electroquímiques i bioquímiques

Habilitat per a defensar criteris amb rigor i arguments, i d'exposar-los de forma adequada i precisa

Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat d'emetre juís i presa de decisions, a partir d'informació incompleta o limitada, que inclouen reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques de l'exercici professional

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Posseir les habilitats de l'aprenentatge autònom per a mantindre i millorar les competències pròpies de l'enginyeria química que permeten el desenvolupament continu de la professió

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber establir models matemàtics i desenrotllar per mitjà de la informàtica apropiada, com a base científica i tecnològica per al disseny de nous productes, processos, sistemes i servicis, i per a l'optimització d'altres ja desenvolupats

Ser capaços d'accedir a ferramentes d'informació en diferents àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament

Ser capaços d'assumir la responsabilitat del seu propi desenrotllament professional i de la seua especialització en un o més camps d'estudi

Ser capaços de valorar la necessitat de completar la seua formació tècnica, científica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica, social i humana en general, i d'organitzar el seu propi autoaprenentatge amb un alt grau d'autonomia

Tindre habilitat per a solucionar problemes que són poc familiars, incompletament definits, i tenen especificacions en competència, considerant els possibles mètodes de solució, inclosos els més innovadors, seleccionant el més apropiat, i poder corregir la posada en pràctica, avaluant les diferents solucions de disseny

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Equilibri líquid-vapor en sistemes multicomponents

Coefficients de fugacitat i d'activitat. Models termodinàmics no ideals.

2. Rectificació ternària. Diagrames

Diagrames pseudobinaris. Mapes de corbes residuals: nodes, cadires, separatrius i regions de destil·lació.

3. Destil·lacions no convencionals

Destil·lació amb oscil·lació de pressió, extractiva i azeotròpica (homogènia i heterogènia).

4. Fonaments dels processos de separació amb membranes

La membrana com a element separador. Models de transport a través de la membrana.

5. Processos de separació amb membranes basats en el gradient de pressió

Osmosi inversa, Ultrafiltració i Microfiltració.

6. Processos de separació amb membranes basats en el gradient de concentració

Permeació de gasos, Pervaporació i Diàlisi.

7. Extracció amb fluids supercrítics

Propietats fisicoquímiques dels fluids supercrítics. Termodinàmica de l'equilibri de fases. Consideracions generals de disseny. Aplicacions industrials.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	32,00
Seminari	3,00
Pràctiques a l'aula	27,00
Laboratori	13,00
Total hores	75,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	28,00
Preparació de classes	15,50
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00
Resolució de casos pràctics	19,50
Total hores	113,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats teòriques

- Desenvolupament expositiu de la matèria amb la participació de l'alumnat en la resolució de qüestions puntuals.
- Realització de qüestionaris individuals d'avaluació.

Activitats pràctiques

- Aprenentatge mitjançant la resolució de problemes, exercicis i casos d'estudi a través dels quals s'adquireixen competències sobre els diferents aspectes de la matèria. Es realitzaran els següents tipus d'activitats presencials:
 - Classes de problemes i qüestions en aula.
 - Sessions de discussió i resolució de problemes i exercicis prèviament treballats per l'alumnat.
 - Realització de qüestions numèriques/problemes d'avaluació.
 - Pràctiques de simulació amb ordinadors: Ensinistrament en el maneig del simulador Aspen Hysys®; aplicació pràctica dels coneixements i habilitats al disseny, simulació i optimització de columnes de rectificació de mesclures multicomponents.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat en **primera convocatòria** es durà a terme seguint dues modalitats:

Modalitat A: L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat amb aquesta modalitat es basa en una avaluació continuada, en la qual es valorarà les activitats realitzades per l'alumnat (qüestionaris i treballs), una prova

objectiva del laboratori i un examen que es realitzarà en la data oficial. Els qüestionaris s'avaluaran considerant dos Blocs (Bloc I: temes 1 al 3; Bloc II: temes 4 al 7), de tal forma que si l'alumnat obté en els qüestionaris d'un dels Blocs una nota mitjana igual o superior a 4 (sobre 10), queda eximit de realitzar a l'examen la part teòrica d'aquest Bloc. Al llarg del semestre es proposarà a l'alumnat la realització de dos treballs consistents en l'estudi d'un cas tipus. Tant aquests treballs com la prova objectiva del laboratori constitueixen activitats **no recuperables**. La nota final de l'assignatura s'obtindrà considerant els següents casos:

A1. Si s'obté una nota mitjana igual o superior a 4 en els qüestionaris dels dos Blocs, la nota final s'obtindrà com la ponderació entre les notes mitjanes dels qüestionaris (15%), treballs entregats (20%), prova objectiva del laboratori (20%) i un examen de tipus pràctic (45%).

A2. Si s'obté una nota mitjana igual o superior a 4 en els qüestionaris de només un dels Blocs, la nota final s'obtindrà com la ponderació entre les notes mitjanes dels qüestionaris del Bloc superat (7.5%), treballs entregats (20%), prova objectiva del laboratori (20%) i examen teoricopràctic (52.5%).

A3. Si s'obté una nota mitjana inferior a 4 en els qüestionaris dels dos Blocs, la nota final s'obtindrà com la ponderació entre les notes mitjanes dels treballs entregats (20%), prova objectiva del laboratori (20%) i examen teoricopràctic (60%).

Modalitat B: L'avaluació de l'assignatura amb aquesta modalitat es realitzarà mitjançant un examen teoricopràctic de tots els continguts de l'assignatura i que es realitzarà en la data oficial. La nota final amb aquesta modalitat s'obtindrà com la mitjana ponderada descrita en la Modalitat A3.

L'assignatura es considerarà superada quan la nota final obtinguda siga igual o superior a 5 (sobre 10). Tant en la modalitat A com en la modalitat B, si la nota de l'examen és inferior a 4, la nota final de l'assignatura serà l'obtinguda en l'examen.

En **segona convocatòria** la modalitat d'avaluació serà la B.

La còpia o plagi manifest de qualsevol activitat que forma part de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns indicats en el **PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT PRÀCTIQUES FRAUDULENTES A LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA (ACGUV 123/2020)**.

BIBLIOGRAFIA

- Introducció a la Termodinàmica en Ingenieria Química, 7a ed. , Joe M. Smith, Hendrick C. Van Ness y Michael M. Abbott, McGraw-Hill, 2014 (<http://links.uv.es/A3RmkY0>)
- Conceptual Design of Distillation Systems, M.F. Doherty y M.F. Malone, McGraw-Hill, 2001
- Fundamentals of Multicomponent Distillation, C.D. Holland, McGraw-Hill, 1981
- Rate Controlled Separations, P.C. Wankat, Elsevier Science Publishers, 1990
- Membrane Technology and Applications, Richard W. Baker, McGraw Hill, 2012 (<http://ebookcentral.proquest.com/lib/univalencia/detail.action?docID=977928>)
- Supercritical Fluid Extraction: Principles and Practice, M. McHugh; V. Krukonis Butterworth-Heinemann, 1994

- Distillation Principles and Practice, J.G. Stichlmair y J.R. Fair, Wiley-VCH, 1998

- Basic Principles of Membrane Technology, M. Mulder , Kluwer Academic Publishers, 1996